

Berg: Forklaringen deraf hænger jo sammen med Underhandlingerne om den Tilstand, vi i det følgende skulle gaa ind i. Det vil jo erindres, at Landstinget har opmuntret Regjeringen til paa flere Punkter nu at forbruge saa mange Penge som mulig, idet man har ønsket med Hensyn til disse Forter, deres Bestyktning, Kanoner, Bygninger osv., at faae samlet dobbelte Rationer for indebærende Finantsaar med tilhørende 3 Maaneders Regnskabsstermin, i Stedet for at fordele Beløbene paa 3 Aar. Det kan være henfigtsmæssigt og naturligt for alle dem, hvis Betragtning gaar ud paa, at naar Grundloven og Alt, hvad dermed staar i Forbindelse, ligesom faar dobbelt Knit i dette Aar gennem Finantsprovisioriet og denne Tillægsbevilling, kunde vi muligvis faae Pusterum og holde Jubilæum med hverandre ad Aare. Idet man gaar saaledes frem efter Landstingets Ønske, at det skal forberedes paa den Maade, tager det sig i Anmærkningerne ud, som om det pludselig var blevet meget paatrængende nødvendigt at gjøre disse Ting færdige, hvorimod det i Landstinget i Fjor syntes, som om Regjeringen ikke var sikker paa at kunne benytte saa mange Penge, men at man vilde gjøre sit Bedste. Denne Tillægsbevillingslov viser for mig den Yderlighed, hvormed en Regjering, som først er kommet paa Skraaplanet — bort fra Grundloven — kan komme i sine Forbringere til os. Jeg nærer nu den Forvisning, at alle disse Ud væxter vil Folkethinget skjære bort og ikke give sit Minde til en Række Provisiorer. Ganske vist vil Forslaget om Tillægsbevilling saa blive meget tyndt; men at det dog vil blive udgivet alligevel, kunne vi forudsætte efter den Tilstand, vi nu have. Da jeg læste dette Forslag igjennem, kom jeg til at mindes et Ord af Minister Bang. Han fortæller i sine Memoirer, hvorledes Frederik den Syvende i Statsraadet under den dybeste Taushed, saaledes at hvert Pennestrøg kunde høres, med fast Haand understreved Opgivelsen af Enevoldsmagten i Danmark. Frederik den Syvende drømte ikke om, at man allerede i hans første Efterfølgers Tid skulde have en Regjering, som atter faktisk indførte Enevælden, og indførte det paa det Punkt, Bevillingsomraadet, hvor det staar aller skarpest i Strid med Principet om den frie Valgret overhovedet. Disse gamle Ministre, som gik over fra Enevælden, somme villige og andre uvillige, til den frie Forfatning, de anede ikke, at Sønnen og Efterkommere af Grundlovsprotestanterne skulde indføre en saadan Grundlovmæssighed heri Landet, som den,

vi have haft her i Landet de sidste 3 Aar — der var Ingen, der anede det. Men det er sikkert nok, at den Absolutisme, vi havde før 1848, den behandlede Finantsvæsenet paa en ganske anden, efter min Formening meget omhyggeligere Maade, end den nye Absolutisme nu gjør. Naar de Herrer ville se Statsbudgetterne og Regnskaberne efter fra 1841 til 1848, saa vil de se Oplysninger, Forklaringer og Begrundelser og samtidig langt mindre Summer i Forhold til nu, og de ville se det Hele som sagt langt klarere og tydeligere og bedre begrundet, end vi nu se her med de overordentlig store Udgifter udover det, som Ministeriet kunde tænke paa at faae Rigsdagen til at gaa ind paa. Desuden nærer jeg ingen Tvivl om, at de Spørgsmaal, som den Gang skulde behandles angaaende Bevillinger til Indtægt og Udgift, bleve i Kollegierne behandlet mere alsidigt, og paa en med Statens hele Vel mere samstemmende Maade, end det er sket nu i de sidste 3 Aar. En saadan Ophobning af Udgifter kunde umulig finde Sted, saaledes som her er Tilfældet paa flere Omraader. Den Udgift af den ene Million efter den anden kunde umulig finde Sted efter saadan Overveielse som den, alle Dokumenter vise, at der fandt Sted i Enevældens Tid indtil 1848. Enevælden nu er da ogsaa endvidere af den Grund forfæsteligere, at den omgiver sig med Lovlighedens Skin. Den Enevælde, vi havde før 1848, havde jo Lovlighedens sande Mærke, men den nuværende har kun Lovlighedens Skin under Baaberaabelse af Doktriner, som staa i fuldstændig Strid med Grundlovens Ord og med dens rette Fortaelse — saaledes som den er blevet fortaet lige til Nutiden, baade af Jurister, af Politikere og af Alle, der have haft dem at gjøre — og selvfølgelig i fuldstændig Strid med en fri Forfatnings Principer. En fri Forfatning existerer nemlig ikke, naar den Grundlov, som her praktiseres af dette Ministerium, skal være Grundlov, saa have vi ingen Frihed — vi have Lov til at tale og stemme, men videre Intet. Synes Lovene ikke Ministeriet gode nok, saa lave de selv andre, og ere Finantslovene ikke rigelige nok, saa tage de dem selv og kalde dem Finantslove. Jeg ønsker imidlertid ikke at være med til at boie mig for den Året, der efter min Formening her er sket, ikke blot imod Grundlovens Traditioner, men mod det danske Folk, og det vilde jeg gjøre, dersom jeg var med til at give dette Ministerium, der handler saa, Sanction ved at give det lovlig Grund under Fødderne, selv om det ogsaa kunde ønske et